Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 77 (577) ♦ Четвер, 29 квітня 1993 року. ♦ Ціна 8 крб.

«ПЕРЕМОЖНИЙ» МАРШРУТ ПРЕЗИДЕНТА

Вчора Президент України Леонід Кравчук здійснив поїздку у Кагарлицький і Миронівський райони Київської області.

У колгоспі «Перемога» Кагарлицького району він зустрівся з механізаторами, побував на молочнотоварній фермі. У Миронівському районі Леонід Кравчук оглянув поля колгоспу «Перемога», а у колгоспі імені Щорса зустрівся із селянами, побував у пекарні села Карапиші.

У Мінську одні засідання. І все глав держав

Загалом п'ятнадцять різноманітних питань мали розглянути вчора у білоруській столиці глави урядів держав СНД на своїй одноденній зустрічі. Серед них — шляхи подальшого зміцнення співдружності та обговорення положення про її Координаційно-консультативний комітет. У порядку денному було і питання про те, яким чином підвищити відповідальність виконавчих органів країн— держав СНД за виконання взятих зобов'язань. Передбачалося, що глави урядів розглянуть також пропозиції Президента Росії щодо координації кроків у зовнішній політиці та створення митного й валютного союзу в рамках співдружності.

Делегацію нашої держави на переговорах очолював Прем'єр-міністр України Л.Кучма.

Дасть Бог, провидець помилився

Коли на ім'я Президента України Леоніда Кравчука надійшла телеграма від ужгородського ясновидця Василя Шахайди, до неї поставились з особливою увагою, бо автор минулорічну осінню повінь на Закарпатті передбачав з винятковою точністю, причому вказував не тільки час, а й райони стихійного лиха. А цього разу він застерігав: 28 квітня на Закарпатті, цілком ймовірно, станеться землетрус силою 5-8 балів. Хоча метео- та сейсмічні служби нічого подібного не передбачали, скликали екстрене засідання обласної комісії з надзвичайних ситуацій, де прийняли рішення провести навчання структур цивільної оборони, щоб бути напоготові. Дасть Бог, ясновидець помилився.

Бойові літаки на приколі. Але ми можемо похвалитися не тільки цим

З польотами у льотчиків складно — немає пального. На місяць якщо й припаде два-три дні льотних — уже наче свято. Адже ж це робота для пілотів. Щоб не розгубити досвід, змушені відпрацьовувати його на тренажерах. Але «земна робота», як не крути, не замінить роботи в повітрі.

У полку, яким командує підполковник В.Томилин, класних спеціалістів вдосталь. От хоч би ланка майора Лагутіна і штурмана капітана Якимчука, спеціалістів першого класу, які літають на Су-24 за будь-яких метеоумов. Та чи здобуде молода українська армія «пальне», щоб злетіти.

Наприкінці березня на запорізькому заводі магнітофонів «Весна» з конвеєра спільного українсько-китайського підприємства «Весна-Ічан» зійшла перша партія кольорових телевізорів. Укладено безвалютний контракт. Співзасновниками СП стали запорізький завод «Весна», комбінат «Запоріжсталь» і завод телевізорів міста Ічан (Китай). Українська сторона надала площі, спеціалістів, Китай — складальну лінію, комплектуючі вироби. За рік СП планує поставити на ринок збуту 80 тисяч виробів.

Переможницею I Міжнародного конкурсу диригентів імені С. Прокоф'єва в Санкт-Петербурзі стала студентка-п'ятикурсниця Київської консерваторії, учениця заслуженого діяча мистецтв України, диригента Національної опери України професора Алліна Григоровича Власенка — Вікторія Жадько.

Оскільки дизельне пальне подорожчало в сотні разів і постановою Кабінету міністрів 80 відсотків його йде на потреби сільського господарства, неелектрифікований залізничний відрізок Пологи — Запоріжжя залишився без дизелів. Виявляється, дешевше возити вантажі через Синельникове й інші електрифіковані дільниці. А в Пологівському депо вилучено з роботи 14, в Мелітопольському 12 тепловозів. Сотні залізничників залишились без роботи, а в невеличкому райцентрі Пологи влаштуватися практично нема куди. Депо ж обслуговує десятки районів Запорізької і Дніпропетровської областей, яким потрібні техніка, будматеріали, добрива, гербіциди, машини.

На кінець першого кварталу кількість фермерських господарств збільшилась проти минулого року на 6 тисяч і становила 20,7 тисячі. В їх користуванні знаходиться 416 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь. В середньому на одне господарство припадає 20 гектарів.

Якщо за часів Колумба розмальовуванням тіла займались дикуни, то в наші часи сучасна мода вносить свої поправки. Львівські красуні ламають стереотипи і, поки ще скромно, але вже починають розмальовувати собі обличчя.

Українського професора Володимира Коваленка обрано членом Нью-йоркської Академії наук, яка виховала 40 нобелівських лауреатів, об'єднала вчених 100 країн. Американська рейтингова система визначила його одним з п'яти авторитетів світу з лазерної технології. Його лабораторія лазерної технології в КПІ запропонувала чимало високоефективних процесів розмірної обробки, зміцнення і локального легування за допомогою лазерного опромінення.

А нещодавно між КПІ і Лазерним інститутом Канади укладено договір про постачання лазерного устаткування. І це вже не перша ластівка.

75 відсотків потреб «Алых парусов» в сировині забезпечують партнери з країн СНД. Однак миколаївські парфумери, виявляючи чудеса винахідливості, останніми місяцями освоїли випуск духів «Рідна Україна», «Крокус», спеціально для чоловіків — одеколон «Ерос», а для жінок спільно з майстрами фірми «Макфілс» розробили новинку — духи з інтригуючою назвою «Спокуса». Знавці передрікають їм успіх.

Гони нафту, куме, із Тюмені в Суми

Проблему енергоносіїв можна вирішувати успішно і на регіональному рівні. Принаймні, візит представника Президента в Сумській області Анатолія Єпіфанова до Тюмені дає усі підстави для такого твердження. З сибірськими колегами укладено угоду про поставки в Україну, і зокрема на Сумщину, 1 млн. тонн нафти. У свою чергу, українська сторона допоможе сибірякам у будівництві об'єктів соціально-культурного побуту і житла, а також продовольчими товарами.

Залетіли до міліції

Дванадцять випускників Вищого льотного училища цивільної авіації прийняли на службу в кіровоградську міліцію. Правоохоронців можна зрозуміти. Їм катастрофічно не вистачає кадрів. Існує навіть вакансія начальника міліцейського училища, яке, за відомостями місцевої преси, має відкритися в Кіровограді.

У наступному випуску

Комунізм: реальність чи утопія?

Дискусія головного редактора «Голосу України» Сергія Правденка з членом Президії Верховної Ради України Олександром Коцюбою.

Про таїну степів і людської душі

розповідають скульптури українських митців, виставка яких розгорнута у Києві

Відомий український скульптор Юлій Синькевич задоволений. Навіть дуже... За півтора місяця пленерної роботи на базі біля Очакова восени минулого року його творча група з десяти майстрів різного віку й естетичного уподобання створила цілий сад скульптур малих форм. Експозиція відкрита у виставочному залі на Володимирській вулиці.

Й справді, українські митці вміють дивувати: талантом, старанністю, продуктивністю. По 5-6-7, а то й 10 пластичних творів виконали за сезон художники з підручного матеріалу. Це бут, граніт, вапняк, уламки мармуру, що використовуються для укріплення берегів. Чудову мініатюру, що несе енергетику матеріалу, можна поставити в квартирі, офісі.

Чи буде на них попит у киян і гостей міста, передбачити неважко: де ті просторі квартири, які можна прикрашати творами мистецтва, де ті кошти, на які можна їх придбати? Але талановитий витвір завжди дочекається свого часу. Саме на це й розраховував головний спонсор творчої акції Французький культурний центр в Україні в особі його директора Бернара Вантома, допомагаючи українським художникам розкуто й натхненно працювати.

У КОГО ГАМАНЕЦЬ ТОВСТІШИЙ?

Лише з другого «заходу» сесії Рівненської міської Ради народних депутатів вдалося затвердити списки державно-комунальних підприємств, що підлягають першочерговій приватизації. Власниками кількох перукарень й невеликих підприємств стануть незабаром їх трудові колективи. А ось ціла низка магазинів продаватимуться з аукціону. І там уже паном буде той, у кого гаманець товстіший. Приміром, фірма «Еліксир», страхова компанія ЕМС чи товариство «Чумацький шлях», котрі подали заявки на приватизацію півтора-двох десятків об'єктів кожний.

Можна було б на цьому поставити крапку, та... Якесь дивне враження справляла ця сесія. На першому засіданні пробалакали весь день, а нічого не вирішили: виявилося під кінець, що немає кворуму. Коли ж почалося засідання друге, то картина у залі була така, наче депутати вперше почули, про що йде мова. Та й цього разу їх набралося ледве дві третини. А щодо роботи «слуг народу», то залишається хіба що махнути рукою. Депутати спочатку проголосували проти викупу окремих об'єктів трудовими колективами, а потім, після деяких роз'яснень, з такою ж одностайністю проголосували «за». А коли дійшли до пропозицій щодо аукціону і вже почали голосувати, то виявилося, що ніхто не знає, за що голосує. Аж потім голова міського Фонду державного майна Петро Кульчинський почав давати сяку-таку характеристику об'єктів. «Аукціонний» список затвердили механічно, не вникаючи бодай якийсь один раз у конкретну ситуацію: а можливо, такому-то колективу треба зробити виняток, зважаючи на його роботу, можливо, дозволити викупити самому. Це ж доля людей, та «слуг» вона, судячи з усього, обходить...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Офіційно

За грубі порушення законодавства, неналежне виконання службових обов'язків Президент України оголосив догану представникові Президента України в Московському районі міста Києва БІДЗІЛІ Миколі Івановичу.

Ради сьогодні і завтра

СІМ РАЗІВ ВІДМІРЯЙ, особливо коли ділиш землю

Так вважав заступник голови Кіцманської районної Ради народних депутатів Василь Лоюк, з яким вів розмову наш кореспондент.

— Мені чомусь не сходить з думки трагічний випадок, що стався в селі Клішківцях, де за спірний шматок землі людина вбила людину. І як не прикро констатувати, але частково підігріла цей конфлікт своїм невиваженим рішенням місцева сільрада.

Чи став отой кривавий інцидент уроком для владних структур, які за службовим обов'язком причетні до земельної реформи?

— Безумовно. Він глибоко вразив нас. І спонукав до більшої ретельності, пильності, коли йдеться про розподіл землі, щоб унеможливити нові протистояння. Після того трагічного випадку ми провели співбесіду з кожним із голів сільвиконкомів, з кожним землевпорядником. Бо у цій справі не можна припускатися помилок, слід послуговуватися лише законом.

Нині в районі створено запланований земельний запас сільрад. Усього від колгоспів і радгоспів вилучено 23 відсотки наявних земель, що становить понад десять тисяч гектарів, здебільшого це рілля. Визначено й чіткі межі між господарствами. Під особисті підсобні господарства, городництво, садівництво та фермерство жителям району виділено майже три тисячі гектарів ріллі, під сінокоси і випаси теж майже таку площу. Нероздані з різних причин угіддя передано колгоспам і радгоспам у тимчасове користування. Селян попередили про те, що це вимушений захід, не залишати ж землі без господаря.

— Василю Васильовичу, які сільради, на вашу думку, можуть слугувати прикладом проведення земельної реформи?

— Це передусім Брусницька, до якої входять шість населених пунктів. Тут усім жителям оперативно розширено городні ділянки, які тепер становлять по п'ятдесят арів кожна. Четверо господарів одержали фермерські наділи, ще двоє дістануть їх найближчим часом.

Брусничани мають завдячувати голові сільради Василю Петращуку та сільським депутатам. Вони швидко створили запас з якісних земель, подбали, щоб він своєчасно був переданий громаді.

Та на цьому сільрада не зупинилася. З її ініціативи створено сільський комунгосп, який надає брусничанам послуги в оранці городів і полів фермерських господарств, обробітку посівів, у збиранні вирощеного врожаю.

Районна Рада народних депутатів схвально ставиться до цієї доброї справи й докладе зусиль, щоб такі комунгоспи повсюдно з'явилися в районі. Це стане великою підмогою для селян, зокрема для фермерів, які поки що мають слабку технічну базу.

Така ж картина і в Лужанській селищній Раді народних депутатів, де головою виконкому Микола Кепко. Тут людям задовго до настання весни роздали додаткові наділи до городів. Не обійшли увагою в селищі й бажаючих зайнятися фермерством. Ділянки для самостійного господарювання одержало вісімнадцять чоловік — найбільше в районі.

Переконаний, у державі мають мирно співіснувати різні форми господарювання — колективна й індивідуальна. Вони, мов гераклові стовпи, підтримуватимуть нашу економіку. Ставлення владних структур до фермерів у районі однозначне — це наша опора в державотворчій практиці. І тому ми їх всіляко підтримуємо, виходячи з наявних можливостей. Не обділяємо й шаною. Торік фермери вперше з'явилися в списках кращих трудівників району, нарівні з колгоспниками й виробничниками їх удостоїли різних моральних і матеріальних стимулів.

— Чи є в районі «гарячі точки» в земельному питанні?

— Не багато, але трапляються. У населених пунктах, де виконкоми відхрещуються від своїх прямих обов'язків, не можуть застосувати владу, поблажливість обертається конфліктами, численними скаргами селян на нерозпорядливість сільрадівських ватажків. Подекуди, як наприклад у Мамаївцях, уже є випадки самозахоплення землі. Ми попередили таких голів, що ставити палиці в колеса земельної реформи — справа ризикована.

— Можливо, головам сільрад чи землевпорядникам бракує досвіду?

— Район має достатню кількість спеціалістів для того, щоб організувати навчання. У майбутньому постараємось, щоб кожен голова і секретар сільвиконкому здобули юридичну освіту. І це реально, бо при Кіцманському радгоспі-технікумі відкриватиметься відділення правознавства з сільськогосподарським ухилом.

У цьому навчальному закладі пройдуть курс підготовки й землевпорядники. Торік до радгоспу-технікуму для здобуття цієї спеціальності вступило п'ятдесят чоловік, вісімнадцять з яких — вихідці з Кіцманського району.

Пізніше технікум готуватиме й дипломованих фермерів. Нині створюється навчальна база, а також господарство для практичних занять.

Район не випадково зробив ставку на професіоналів. Вони потрібні нам, як повітря. Дилетантів мають витіснити грамотні фахівці. Тоді й земельна реформа працюватиме на державу.

Розмову вів Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Колонка власкора

ВМИРАЛИ ЛЮДИ З ГОЛОДУ

У Харкові завершилася науково-практична конференція «Слобожанщина: голодомор 1932—1933 років», організована товариством «Просвіта», Інститутом історії АН України, Асоціацією дослідників голодомору на українській землі.

«Сьогодні серед нас ще залишаються живі свідки цієї трагедії,— сказано у зверненні оргкомітету конференції до жителів області.— Ми просимо кожного, хто пам'ятає це лихоліття, записати свої свідчення, хоча б стисло. В пам'яті прийдешніх поколінь необхідно зберегти спогади про страшні злочини проти народу, аби вони ніколи більш не повторилися...»

Важко навіть уявити, що довелося пережити нашому народу, отим забутим нами пенсіонерам, аби вижити, вціліти. Дехто може заперечити, що й сьогодні вони не раюють. На жаль, так. Але бідуємо ми тепер швидше через свою неорганізованість, через невміння подолати економічну та політичну кризу, а не з волі злого генія, не з волі чужинців, які століттями нищили наш народ.

— Ні татаро-монгольські орди, ні вікове панування на Україні російського царизму,— наголошував один із доповідачів на конференції І. Ющук,— не завдали стільки горя і страждань українському народові, як роки голодомору. Хоч як дивно, але й досі ще дехто схильний вважати за причину трагедії українського народу куркульський бунт, політичні диверсії «ворогів народу». Факти ж говорять про інше. Пшениця чорніла в буртах, а українські села пухли з голоду. Так, голод не обминув ні Поволжя, ні Кубані, ні Казахстану... «Великий експеримент» скрізь давав схожі результати. Та за даними міжнародної комісії, яка розслідувала причини голоду на Україні в 1932—1933 роках, висновки напрошуються інші. З 1926 по 1939 роки (роки перепису населення в СРСР) росіян стало більше на 22 мільйони (28 відсотків), білорусів більш ніж на півмільйона (11 відсотків), а українців — менше на три мільйони чоловік. За якийсь десяток років Україна втратила без воєн і стихійного лиха близько 10 відсотків населення. Майже третина загиблих — діти. Чи не вперше за всю історію існування хлібосольного краю, який годував не один десяток країн, на Україні в XX столітті почалося людожерство...

Останнім часом місцева преса видрукувала немало спогадів про ті страшні роки. «В колгоспи селян нова влада заганяла грубо і безсоромно. Мого батька, — згадує В. Бойко,— комісари зачинили в холодну комору, на вулиці мороз — градусів з 25. Подумай, мовляв, до ранку. Що залишалося — написав заяву про вступ до колгоспу. Не стало в дворі ні коней, ні плуга, ні насіння... А потім почався голод. По селах гасали загони, які забирали останні хлібні крихти. У кого що знайдуть — вигребуть до граминки. Вимирали люди сім'ями, селами. Бувало, що ховали в землю ще й живих, але вже безнадійно прикутих до ліжок, обезсилених людей — все одно помруть...»

Не знайдеться, мабуть, на східній Україні такої сім'ї, яка б не зазнала втрат від голодомору тридцятих. Шкода лише, що віддати данину пам'яті заживо похованим у Харкові зійшлося небагато людей. Після першої перерви школярі розбіглися, державні мужі роз'їхалися у невідкладних справах, і в майже порожньому залі наче зависло німе запитання: чи можемо ми бути гарантовані в майбутньому від минулого, якщо так швидко і беззастережно забуваємо його уроки?

Микола КОСИЙ.
Харків.

Чужі фермери у нашому городі

США цікавляться в Україні не тільки ядерними ракетами

25 квітня 96 американських фермерів прибули в Україну для здійснення широкомасштабного проекту «Ферма України-93». Ще 27 спеціалістів, згідно з цим же проектом, працюють у нас уже третій тиждень. Всі вони мають взяти практичну участь у проведенні посівної кампанії.

Довгостроковий чотирьохрічний проект «Ферма України» базується на договорі, підписаному в березні цього року між американськими компаніями «Ай-Сі-Ай» та «Зенека-Інк» і українською асоціацією «Земля і люди» при погодженні з Мінсільгосппродом України. За словами екс-міністра сільського господарства, а нині президента асоціації «Земля і люди» Олександра Ткаченка, проект передбачає широкомасштабне впровадження американських сортів зернової кукурудзи і технологій її вирощування в 12 областях України. А вигідний він тим, що в комплексі вирішує питання поставки насіння, засобів захисту рослин, техніки (сівалок, оприскувачів, комбайнів) і технологій цього року на суму майже 70 мільйонів доларів.

І Олександр Ткаченко, і Посол США в Україні Роман Попадюк, зустрівши американську делегацію в аеропорту «Бориспіль», акцентували на тому, що головне в цьому проекті — щоб українські й американські фермери порозумілися між собою.

— Сьогодні часто стверджують, що США цікавляться в Україні тільки ядерними ракетами. Ця акція — ще одне наочне підтвердження того, що це далеко не так,— наголосив Роман Попадюк.

Далекі ж від політики фермери відразу з аеропорту роз'їхалися в п'ять областей України: Одеську, Полтавську, Донецьку, Житомирську і Кіровоградську, де вже на місцях допомагатимуть українським колегам налагоджувати техніку, відпрацьовувати технології, знайомитимуться з нашими умовами господарювання. А тим часом, згідно з планом цієї операції, яка координується фірмами «Транс-Кемікел Корпорейшн» (США) і українською «Транс-Агро-Сервіс», перша партія сільськогосподарської техніки, як нам повідомили, вже прибула в Одеський порт.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ЗАЯВА ПРЕС-ЦЕНТРУ МЗС УКРАЇНИ

27 та 28 квітня цього року в ряді вітчизняних та зарубіжних засобів масової інформації з'явилися публікації, в яких, зокрема, наводиться вислів керівника спеціальної депутатської робочої групи по підготовці до ратифікації Договору про СНО-1 міністра охорони навколишнього природного середовища Юрія Костенка про те, що Україна є ядерною державою.

У зв'язку з цим прес-центр МЗС уповноважений заявити, що така трактовка статусу України (якщо її проголошення відповідає дійсності) не віддзеркалює офіційну позицію і має розглядатися як особиста думка Ю. Костенка.

На запитання кореспондентів «Голосу України» відповідає міністр зовнішньоекономічних зв'язків, народний депутат України Іван ГЕРЦ.

ВСЕ ТЕЧЕ. ЗА КОРДОН.

ВСЕ МІНЯЄТЬСЯ — ЗДЕБІЛЬШОГО НА ДРІБ'ЯЗОК

— Сьогодні завершено вироблення доктрини зовнішньоекономічної діяльності України. На чолі комісії, яка готувала цей документ, були ви, Іване Івановичу. Прокоментуйте, будь ласка, цю доктрину.

— Я не хотів би називати цю докритну завершеною, повністю виробленою, а її авторство присвоювати вузькому колу осіб. Це лише основні напрямки зовнішньоекономічної діяльності нашої країни. Ми тільки недавно почали по-справжньому займатися зовнішньою торгівлею, і нам ще доведеться багато вчитися і працювати, щоб дійти глибини цієї справи. Незважаючи на досить прогресивні закони про зовнішньоекономічну діяльність, які були прийняті ще в травні минулого року, інші наступні постанови Верховної Ради, рішення уряду й Президента України, 1992 рік у нас, як кажуть, не склався. Не склався тому тільки, що ми намагалися відразу «перескочити» від феодалізму до вищої стадії капіталізму.

Не можна було швидко перейти до ринкових відносин, коли упущено керівництво державним майном, а вільний ринок дехто зрозумів як повну вседозволеність.

Ця ситуація не могла не позначитися на зовнішньоекономічній сфері. Отож ми стоїмо перед фактом, що минулого року при експорті продукції на 3 мільярди 200 мільйонів доларів до валютної скарбниці держави потрапили тільки 165 мільйонів доларів. Це має стати предметом особливого вивчення, хоча б для того, щоб зрозуміти, як не треба діяти.

Так, ми завершили серію декретів стосовно розвитку зовнішньоекономічної діяльності, які вводять економічні важелі регулювання цим процесом. Ми зменшили нетарифне регулювання, тобто ліцензування і квотування, залишивши в цьому переліку тільки стратегічну сировину й матеріали, що, власне, жорстко регулюється також у будь-якій іншій країні.

Ми виходили також з поняття економічної безпеки, тобто охорони інтересів нашої держави, стратегія якої визначається тим, щоб продавати тільки лишки, а не те, чого в самих не вистачає, і купувати лиш конче необхідне для нашого життя. Ми повинні захищати інтереси виробника, забезпечуючи його сучасною технологією, а не кидатись за готовими товарами. Хай на мене не гніваються наші бізнесмени, але держава повинна була припинити оте безкінечне купування-перепродування, яке останнім часом розквітло в країні і нічого не додавало товарному виробництву.

Розробка стратегії зовнішньоекономічної діяльності завершилася Законом про валютне регулювання, який був прийнятий у дуже жорсткій боротьбі. І хоч досі є нарікання на нього, вважаю, що іншого виходу ми просто не маємо. Держава зробила тільки маленький крок — той, хто здобуває валюту, мусить 50 відсотків її продати за комерційними цінами. Зрештою, коли піде валютний оборот, держава сама продасть валюту цьому ж власнику, підтримуючи його в подальшій діяльності. А нині для стабілізації нашого карбованця просто необхідна підтримка підприємців. Та й для соціального захисту людей, закупівлі для них ліків, продукції, без якої не можна прожити ані дня, нам украй необхідний приплив валюти.

— Але що саме у списку ліцензування стоїть сьогодні на першому місці?

— Список товарів, що підлягають ліцензуванню, квотуванню, нараховує 276 позицій. Це (крім стратегічної сировини та виробів) і зерно, й олія, мінеральні добрива, руда, метали та інше. Не думайте, що це багато. У Німеччині, наприклад, існує тисячний перелік товарів, на які встановлюється особливий режим експорту-імпорту. Пам'ятаєте, колись наказали промисловцям не продавати нам труби, то їх не продають і донині. Якщо минулого року весь колишній Союз мав дозвіл для ввезення 100 тисяч тонн металу до Німеччини, то нинішнього, у зв'язку з ускладненням становища на їхньому ринку, нам дозволили ввезти тільки 16 тисяч тонн. Жорстко регулюють імпорт-експорт Англія, Франція, Канада, наші сусіди Угорщина, Чехія і Словаччина та інші.

— Пробачте, Іване Івановичу, але, як ви й самі зауважили, проти окремих декретів повстали деякі депутати Верховної Ради, та й підприємці не в захопленні від них.

— Я й сам на сесії відверто заявив, що вони не порадують деяких підприємців. Але це спочатку, протягом перших років. Вони — стартові декрети, які проходитимуть апробацію, вдосконалення. Через певний час, коли декрети пройдуть випробування життям, можна буде їх внести на Верховну Раду і прийняти як Закони. Ми вже наприймали Законів під впливом ейфорії від незалежності, і не можемо їм дати тепер ніякої ради. Знаємо також, до чого призвів постулат «Все можна, чого не заборонено». Отож не поспішаймо, і ще раз не поспішаймо!

Нині ми готові викласти концепцію, про яку ведеться мова, на сесії Верховної Ради. Гадаю, що цей документ треба надрукувати в пресі, хай люди читають і вносять свої пропозиції, переконуються, що ми дбаємо передусім про економічну безпеку нашої країни, а не відчиняємо ворота тим, хто діє за принципом «купи — продай».

Ця концепція передбачає також створення надійного митного кордону України. Годі нам розбазарювати майно, закривати очі на те, що на кордонах сьогодні все купується й продається. Торгувати, ввозити й вивозити треба законно, на підставі митних угод і тарифів.

Ще раз про галас, який зчиняється навколо суворих заходів по регулюванню зовнішньоекономічної торгівлі. Знаєте, сьогодні у нашому міністерстві найбільша черга до служби ліцензування. Думаєте, історія не повторюється? Саме ж сільськогосподарське відомство прагне під будь-яким виглядом вивезти продукти з України. Ось переді мною лист. «Прошу дозволити вивезти 30 тисяч тонн олії, за яку придбати мінізавод по випічці хліба». Треба нам нові технології, треба. Але ж наші оборонні заводи уже налагодили випуск таких міні-заводів. Невже ми без закордону не можемо випускати не таку вже й складну технологічну лінію. Масло, цукор, яєчний порошок, шкіри — все хочуть вивезти. Що, цього додому досить у магазинах? Все йде, пливе під якимсь благодійним виглядом, і найчастіше — для власної користі тих, хто цим займається. Вони готові від дитини відірвати те ж молоко чи яйце, аби в мутній водичці наловити собі рибки. Хіба ми не бачимо, скільки в нас з'явилося машин-іномарок, зарубіжних магнітофонів, телевізорів, іншого мотлоху? Що, сьогодні нам у першу чергу потрібні ці товари?

— А яка доля у загальному обсязі національного доходу припадає на рахунок зовнішньоекономічної діяльності нашої держави? Як розподіляється цей внесок між державним сектором та іншими структурами? Що треба зробити, щоб поліпшити цей показник?

— У національному доході України ця доля становить близько трьох відсотків. Тоді коли в сусідньої Польщі — понад тридцять відсотків. І до цього рівня вона дійшла за два-три роки. Нашу цифру просто незручно називати. Ми вже сьогодні прагнемо вирівняти її. Хай у карбованцях, але ми можемо найближчим часом вийти на два трильйони свого внеску до національного доходу України. За єдиної умови: якщо кожен з нас буде жорстко дотримуватися всіх прийнятих декретів — незалежно від того, хто ти і до якого сектора економіки належиш — в ім'я порятунку нашої держави. Інакше знову доведеться зігнути спину й випрошувати кредитів у інших держав. А це — зашморг для нас і наших дітей.

Впевнений, що коли йти напрямками, про які я говорив, і якщо політику зрозуміють підприємці, виробники, ми можемо в 1994 році вийти на рівень наших сусідів, тобто до 25—30 відсотків внеску до національного доходу від зовнішньоекономічної діяльності. Ми поступово відійдемо від експорту сировини і продаватимемо готову продукцію. Саме для цього і ввели заохочувальні тарифи — всього-на-всього п'ять відсотків — для тих, хто реалізовує за кордон готові товари.

— Ваша концепція передбачає якісь переваги у зовнішньоекономічній діяльності державного сектора економіки перед приватними структурами? Чи ви рідний батько для всіх?

— Знаєте, якщо надавати якісь переваги тій чи іншій структурі, це значить заздалегідь планувати собі поразку. Тут мають бути рівні умови для всіх та ще й деякі пільги приватним структурам, оскільки вони тільки-но зводяться на ноги. Якщо ми говоримо про швидкі темпи піднесення зовнішньоекономічної діяльності у Польщі та в Угорщині, то цей бурхливий процес там розвивався саме завдяки приватному секторові, новим, сміливим людям, які прийшли у бізнес на зміну закостенілому чиновництву. Там було здійснено внутрішню конвертацію національної валюти, всі долари чи марки, які заробив підприємець, пішли в державу, яка коригувала цей процес, а потім сама ж стала допомагати бізнесу. Це саме той старт, про який ми щойно говорили, тобто про дію Закону про валютне регулювання. Він має до кінця року створити умови для внутрішньої конвертації нашого карбованця, стабілізації його, після чого вже можна буде переходити до створення власної національної валюти.

— У вас є великий досвід співпраці з Угорщиною. Ця країна, як відомо, «заробляє» за рік 1000 доларів на одну людину. А Україна? Чи є у нас ресурси, щоб успішно завойовувати ринки?

— Президент Угорщини під час бесіди з нашим Президентом назвав обсяг зовнішньоекономічної діяльності цієї країни в 10 мільярдів 700 мільйонів доларів експорту, а це, справді, тисяча доларів на одну людину. В Японії, правда, припадає за рік на душу населення 24 тисячі доларів. Нам, виходячи з кількості жителів України, потрібно продати товарної маси на 50 мільярдів доларів. Чи є в нас стільки продукції для продажу? Є. Ми не можемо тільки дійти до цього. Уже на сьогодні ми маємо продукції, готової до експорту, на 20 мільярдів. Правда, ледь не половину експортуємо у республіки колишнього Союзу — економіка є економікою. Цей дисбаланс нас дещо розхолоджує, і його треба позбутися. Що страшного, коли Угорщина перейшла з нами на доларовий розрахунок? Трохи помучились, але тепер їй байдуже, кому продавати свою продукцію і де купувати необхідне для себе.

Отож я рішучий прихильник того, щоб перейти на світові ціни і вирівняти оцей перекіс. У нас достатньо продукції, яка гідна продаватися за світовими цінами.

— Навіть після прийняття відповідних декретів уряду, які жорстко лімітують ліцензування з України, продовжувалось вивезення кольорових металів, іншої стратегічної сировини за межі нашої держави. А взагалі, чи існує статистика, скільки вивезено з України того, що заборонено вивозити? Чи є у нас важелі, можливості припинити оце розкрадання?

— Що й казати, «дикий» бізнес, за яким приховується елементарне розкрадання, розпродаж України у нас не на жарт розгулявся. Ось нині ведеться кримінальна справа по алюмінію, який ішов великими партіями за кордон, причому за демпінговими цінами. Немало й інших фактів злочинної реалізації національних багатств. Які в нас важелі протиборства з подібними діями? Ті ж декрети про митну службу, податки, контроль та інше. Недалека від нас Австрія видає митну декларацію у восьми екземплярах з 54 позиціями про вхід і вихід товару через її кордон. Цим самим вона жорстко контролює, бере на облік усе, що йде до неї і від неї. Вона знає адресу кожного постачальника, ціну його товару, обсяг, стежить за сертифікатами. Жоден грам товару не може обійти її податкові служби і банківський контроль. А в нас? Ніхто навіть не скаже, скільки м'яса чи цукру вивезено протягом року. Як можна регулювати зовнішньоекономічну діяльність, коли не маємо ніякої статистики, ніхто не знає, що в нас робиться? Через таку безконтрольність маємо парадокс, коли за продану стратегічну сировину, олію, цукор, шкіри закупили... гральних карт та інших дрібниць на 12 мільйонів доларів. А ліків — на 8 мільйонів!

— Як же воно все-таки сталося, Іване Івановичу, що ми, маючи урядові декрети, власну концепцію, посилений контроль за експортом-імпортом, зрештою, на певний час заморожене ліцензування, за перший квартал нинішнього року вивезли за кордон значно більше, ніж за цей же період минулого року? Чи не замішані в цій розпродажі високі урядові структури?

— Ви знаєте, я і сам дивуюся, як це могло трапитись. Дійсно, я, маючи високі печатки, не підписав для вивезення жодного кілограма хліба чи масла, а воно все якось тікає, все просочується через кордон. Недавно я зустрічався з першими заступниками глав обласних адміністрацій, і мені волиняни кажуть: на кордоні стоять цілі ешелони з маслом, цукром, усяким іншим добром. Знаєте, ходять високі керівники і в нас під дверима, переконують: як не вивеземо, все пропаде, загине наша економіка. А далі як вивезли, так і забули про свою економіку. Бо ніхто не контролює, привіз він узамін те, що обіцяв для свого підприємства, чи «Мерседеси».

— І, нарешті, запитання, яке дещо поза темою нашої розмови. На сесії Верховної Ради завдяки вашому виступу був фактично провалений проект Закону про припинення повноважень депутата, який працює в урядових структурах. Ви й далі боротиметеся з такою ж настійливістю за збереження свого депутатського мандата?

— Абсолютно вірно. Боровся і буду боротися. Чому це в багатьох цивілізованих країнах міністр не тільки може, а й повинен бути депутатом, а в нас — ні? Коли мене призначали міністром, я вважав, що це велика честь дана мені як депутату — іди, працюй в уряді і представляй депутатський корпус. Я одержав сотні телеграм, в яких мої виборці висловлювали задоволення саме з цього приводу. Тепер я повинен іти до людей, вибачатися, що ось тепер не можу виконувати їхні накази. Абсурд та й годі.

Безумовно, останнє слово за Верховною Радою, їй приймати рішення. Але думаю, що здоровий глузд візьме все-таки гору.

Не треба нас ділити. Ми завжди щось ділимо. Доділилися. Я з депутатами сидів у залі два з половиною роки, знаходив порозуміння з ними, разом працював і мучився. І ось комусь хочеться розділити нас...

Нам треба приймати нову Конституцію. І там розставити все на свої місця.

Інтерв'ю вели Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Продиктовано в номер

ХТО ПРЕДСТАВЛЯТИМЕ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В КРИМУ!

На засіданні Координаційної ради Конгресу українців Криму в Сімферополі обговорювалися питання організації і проведення конгресу українців Севастополя, який відбудеться 29 травня, а також участі комітету «Крим з Україною» і товариства вчених «Крим з Україною» у міжнародній конференції з питань економічного співробітництва країн Балто-Чорноморського регіону. Ця конференція проводитиметься в два етапи: у червні — в Криму і у вересні — в Києві. Крім цього, Координаційна рада розглянула пропозиції від низових організацій щодо призначення представника Президента України в Республіці Крим. Координаційна рада звернулася до Президента України Л. Кравчука з проханням призначити на цю посаду відомого політичного діяча і бізнесмена Юрія Колесникова.

ВЕСЬ СВІТ ЙОМУ — РІДНЯ

У Донецьку триває XXX Міжнародна Шевченківська конференція, присвячена 179-й річниці з дня народження Кобзаря, яку організував Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка разом з Донецьким держуніверситетом. В її роботі беруть участь провідні вчені-шевченкознавці України, Канади, США, Болгарії, Російської Федерації та інших країн. Цей форум, безумовно, стане непересічною подією у культурному житті Донбасу. Фінансові проблеми організаторам допомагають вирішувати фонд Сороса «Відродження», акціонерне товариство «Норд», шахта імені Засядька, обласне товариство української мови імені Т. Г. Шевченка, Ліберальна партія України, обласне управління культури та освіти.

Член оргкомітету, завідуючий кафедрою української літератури Донецького держуніверситету професор С. Мишанич сказав, що цей форум сприятиме не лише розвитку філологічної науки, а й утвердженню авторитету нашого шахтарського краю в науковому світі, допоможе консолідації вчених усіх регіонів України, громадянському миру та злагоді.

ВЕЛОСИПЕДОМ ДО ЗІРОК

Три львівські підприємства — мотозавод, виробничі об'єднання «Райдуга» та «Іскра» удостоєні призу «Міжнародна діамантова зірка якості». Його присудив Міжнародний комітет Національного інституту маркетингу. Львівські мопеди й велосипеди, вироби із кришталю, електротовари користуються значним попитом у ближньому та далекому зарубіжжі. Високі нагороди, як правило, вручають посли тих держав, звідки приїжджають керівники підприємств і фірм. Та львівські директори одержали приз від посла Болівії, оскільки свого ми в Мексиці поки що не маємо. Тож велосипеди й кришталеві чарки зі Львова проклали дорогу до Мехіко і нашій дипломатичній службі.

ВОВКИ В РОЛІ ДРУЖИННИКІВ

На віддаленому хуторі у Путильському районі (Буковинські Карпати) злодії вночі викрали кілька овець у місцевого фермера. Але їх перестріла вовча зграя. Перелякані злодії почали кликати людей на підмогу. Прибігли жителі хутора. Фермер зам'яв справу з крадіжкою, але наказав спустити штани і відшмагав кожного батогом по м'якому місцю.

ІКАРИ НАД КАРПАТАМИ

Нечувану досі акцію на честь чергової річниці Перемоги запланували члени обласної асоціації надлегких літальних апаратів та фірма «Славута»: перший у світі переліт через Карпати. Взяти участь у ній дали згоду дельтапланеристи Львова, Харкова, Дніпропетровська, деяких інших міст республіки, а також окремих сусідніх держав. Розпорядженням представника Президента Михайла Країла акція включена до загальної програми святкування Дня Перемоги.

Знай наших!

Сучасні Ікари з усією відповідальністю розпочали підготовку до майбутнього перельоту: закупили кілька нових апаратів, лагодять старі, шукають пальне і т. д. Але коштів не вистачає. Ентузіасти розраховують, що їх ідея заінтересує і солідних спонсорів, які в майбутньому зможуть використати пілотів для різних сільськогосподарських робіт, огляду газопроводів, ліній електропередач, патрулювання доріг тощо. До речі, минулого року закарпатські дельтапланеристи вже обробляли поля Рівненщини та Хмельниччини. Нині є замовлення і від місцевих аграріїв.

У планах фірми «Славута» — відкрити спеціальний коледж для підготовки пілотів, організувати міжнародний переліт через Карпати, аеро-шоу, а можливо й провести на Закарпатті чемпіонат світу з мотодельтапланеризму.

Ужгород. Микола ГОРВАТ.

КОЖНИЙ ДЕНЬ, ЯК 1 ЧЕРВНЯ

Недавно у Львові відбулася перша всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми прав дитини в Україні». Її провели під егідою Комісії у справах жінок, охорони материнства та дитинства Верховної Ради, Міністерства юстиції та Української правничої фундації.

Майже два роки тому Україна ратифікувала Конвенцію про права дитини, ухвалену 20 листопада 1989 року Організацією Об'єднаних Націй. До речі, це той рідкісний випадок, коли ми обігнали Америку — Сполучені Штати не змогли разом з нами приєднатися до Конвенції, оскільки в них на той час... не набиралося відсотків гарантії її виконання. Бідолашні американські діти!

Звичайно, на конференції йшлося не про «горе» чужих,

Зверніть увагу

а про «щастя» українських дітей. Її учасники порушили багато важливих питань: як реалізуються положення Конвенції в нашій країні, які практичні заходи потрібні, щоб кожний представник юного покоління відчув себе громадянином демократичної цивілізованої держави. Розглядалися також філософські, педагогічні, медичні та екологічні аспекти прав дитини. Конкретні цікаві пропозиції висловили професор Львівського університету Зореслава Ромовська, адвокат Наталія Петрова, народний депутат України, голова Комісії у справах жінок, охорони материнства і дитинства Валентина Єщенко.

Українська правнича фундація виступила ініціатором створення Всеукраїнського комітету захисту дітей. Отже, в наймолодших наших співвітчизників з'явилася непогана перспектива: мати не лише День свого захисту, а й «свій» комітет, який пильнуватиме, щоб інші дні року максимально нагадували 1 червня.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Подробиці

ПОВЕРНЕННЯ НА МАРКСІВ ХУТІР

На південній околиці села Пречистівка у Мар'їнському районі будівельники з Харкова з готових конструкцій почали збирати близько сотні будинків. Уже цього року тут мають відсвяткувати новосілля 70 німецьких родин з ближнього зарубіжжя.

До Великої Вітчизняної війни на цих землях був хутір імені Карла Маркса, в якому жили і працювали німці. З початком війни їх, як відомо, депортували на схід.

Переселенням німців в Україну займається українсько-німецький фонд. На Донеччині до цієї справи прилучився обласний виробничо-комерційний центр.

Отож, невдовзі на сільській вулиці, що носитиме назву Дружба, знову залунає німецька мова.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

Коротко

А ПОЛТАВКИ НАЙКРАЩІ...

«Дружина фермера» — саме такий запис у дипломі одержать двадцять дев'ять дівчат-випускниць Хорольського агропромислового коледжу. Погодьтеся, без надійної жіночої підтримки на селі фермеру вижити важко. Бо треба не тільки в полі працювати, але й біля корів ходити, в господі лад дати... з комп'ютером порозумітися. Дівчата ж матимуть аж шість професій: водій автомобіля і трактора, майстер машинного доїння, оператор комп'ютера, кухар, домогосподарка. До таких дівчат старости навперебій поспішатимуть у будь-якому селі.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Проблема

ЗНОВУ ДВОМОВНІСТЬ?

Громадянський форум «Одеса» провів конференцію, де ухвалив: «Визнати необхідним офіційне функціонування в Одесі, нарівні з державною українською мовою, другої мови — російської, що прийнята для більшості населення Одеси». Форум вимагає від міськради винести питання про двомовність на сесію. Інакше він має намір ініціювати проведення з цього питання міського референдуму.

На жаль, конференція Громадянського форуму обійшла проблеми відродження у своєму місті української мови й культури, хоча б у межах 20-х років, коли тут було чимало українських шкіл, театрів, музеїв, періодичних видань.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Добра вість

КОЗИРНА КАРТА

Українським аерогеодезичним підприємством, спільно з Вінницькою картографічною фабрикою, випущено в світ карту автошляхів України. Її масштаб — в одному сантиметрі 10 кілометрів. Вперше за багато літ нам пропонується картографічний твір не просто державною мовою, а ще й добросовісно-детальний. Тут позначено не лише дороги з твердим покриттям, а й основні грунтові. Карта багатоколірна, доповнена таблицею відстаней між основними містами. І тираж хороший — 200 тисяч.

Новинка надійшла до торговельної мережі.

Микола ТРЮХАН.

Пам'ять

ДІТЯМ ВІЙНИ — ХОЧА Б МЕДАЛІ

Десь в середині 60-х років мені довелося супроводжувати канадських журналістів, що завітали до Києва. У людей, які побували до того на війні у В'єтнамі, виникло глибоке співчуття, коли розповів, за їх проханням, про моє і моїх ровесників дитинство. Про те, як впрягалися разом з матерями в плуги і борони, щоб засіяти поле, дати фронту хліб і наблизити перемогу. Канадці самі сказали, що це був наш внесок і в їхнє спасіння від фашизму. А те, що діти фронтовиків ще довго по війні терпіли муки, пухли й вмирали з голоду, було для них відкриттям. Вони й написали тоді про це в своїх газетах.

Тоді ж я надіслав до Москви пропозицію: запровадити пам'ятну медаль дітям війни. З початком перебудови тричі обгрунтовував її в листах на ім'я Михайла Горбачова. Але навіть відповіді жодного разу не одержав.

Сьогодні звертаюся, нарешті, через газету до Президента України: видати Указ про заснування Пам'ятної медалі: «Дітям війни 1941—1945 рр.», якою нагородити до 50-річчя Перемоги усіх громадян України 1928—1945 років народження.

Іван ВАЛЬКО,
професор.

Реалії

«ЧЕРВОНУ РУТУ» НЕ ШУКАЙ ВЕЧОРАМИ

27—30 квітня у Львові мав відбутися обласний тур пісенного фестивалю «Червона рута», та його довелося перенести на середину травня, бо надійшло аж 25 заявок. Дирекція фестивалю стурбована, бо на співучих і національно свідомих львів'ян покладалися неабиякі надії. Поки що найактивнішими, всупереч сподіванням, виявилися донеччани. Начальник облуправління культури, голова оргкомітету З. Мазурик не вважає, що на заваді став конкурс імені В. Івасюка, на обласний тур якого надійшло 40 заявок. «Його рівень все ж не був високим, — зазначив Мазурик, — що свідчить про кризу української естрадної пісні».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Коротко

ЗДОРОВІ СТАНУТЬ ЗДОРОВІШИМИ

Кожен, хто відпрацює рік без лікарняного, отримає десять тисяч купонів — такий пункт внесла в колективний договір адміністрація Новомосковського заводу залізобетонних виробів. Це чи не єдиний випадок в Україні, коли робітникам платить за здоров'я.

Інформ-СОБОР.

ГОРОДИ ВИМАГАЮТЬ ЖЕРТВ

На Миколаївщині запроваджено тимчасовий пільговий проїзд у приміському автобусному та на річковому транспорті — всього на 55 маршрутах — для власників садово-городніх ділянок. Згідно з розпорядженням представника Президента в області Анатолія Кінаха, 50-процентна скидка від тарифної вартості квитка діятиме до кінця травня, доки триватимуть весняні роботи. Ще одна приємна новина — безкоштовний проїзд для пенсіонерів на приміському автобусному та річковому пасажирському (на період навігації) транспорті.

Витрати транспортним підприємствам компенсуватиме облдержадміністрація.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

СПАДАЮТЬ ЦІНИ

Щоправда, лише у фірмовому магазині Кіровоградської швейної фабрики. Незважаючи на невизначену ситуацію із святкуванням 1 травня, колектив вирішив виявити солідарність з малозабезпеченими земляками і з 26 квітня по 9 травня розпродувати вироби за цінами на 25—30 відсотків нижче ринкових. Всього пропонується 12 видів продукції.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ЗРОБІТЬ СОБІ КРАСИВО

У Мені вирішили громадою потурбуватися про красу і благоустрій міста, яке через брак бюджетних коштів перебувало на злиденному утриманні. У фонд при міськраді надходять пожертви від громадян, організацій, підприємств. За місяць зібрано понад 7 мільйонів карбованців. Місцева газета повідомляє на першій сторінці про кожен благодійний внесок.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

«НАМ БАГАТО ЧОГО ТРЕБА ЗБУДУВАТИ...»

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

Із досьє «Голосу України»

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Киргизстан в Україні Улумбек Чіналієв народився 23 жовтня 1946 року в Ошській області Киргизії. Закінчив Московське вище технічне училище імені Баумана. Працював у республіканській раді студентських загонів, був на комсомольській та партійній роботі. Останнє місце роботи — перший секретар Бішкекського міськкому Компартії Киргизії.

Жонатий, має двох дорослих дітей. Син працює в Москві, дочка — студентка Київського університету.

— Улумбек Кожомжарович, з чого ви почнете свою діяльність в Україні?

— Я б хотів підкреслити, що відкриття посольства в Україні — це не початок наших відносин з нею. Між нашими народами існують давні і традиційні дружні зв'язки. У квітні 1991 року між Республікою Киргизстан та Україною було підписано Договір про дружбу і співробітництво. Та й візит Президента Леоніда Кравчука в Киргизстан мав важливе значення для розвитку двосторонніх відносин.

У липні 1991 року в Києві відкрилося повноважне представництво Республіки Киргизстан, а 25 січня 1993 року указом Президента Аскара Акаєва його перетворено на посольство.

Відкриваючи своє посольство в Україні, Киргизстан продемонстрував свою зацікавленість у будівництві відносин з незалежною Україною на принципово новій основі і в найрізноманітніших галузях. Обидві наші держави, відіграючи важливу роль в СНД — Україна у Східній Європі, а Киргизстан у Центральній Азії,— розширюють горизонти взаєморозуміння та взаємодії.

— Республіка Киргизстан, як і Україна, обрала демократичний шлях розвитку...

— Так, і ми виходимо з того, що незалежність кожної республіки колишнього Союзу — попри всі нинішні труднощі — необоротний історичний факт. Нам хочеться якомога швидше налагодити повномасштабну діяльність свого дипломатичного представництва для забезпечення інтересів Киргизстану в Україні стосовно політичних, економічних, наукових, культурних та інших сфер.

— У чому ви вбачаєте основне завдання посольства Республіки Киргизстан в Україні?

— Одне з основних завдань посольства нині і на майбутнє — вдосконалювати наше взаємокорисне економічне співробітництво. Вигідною для обох держав може стати спільна розробка корисних копалин, у тому числі родовищ кольорових металів. У цьому відношенні наш регіон, можна сказати без перебільшення, унікальний. А Україна, як відомо, відчуває гостру потребу в таких металах. А візьмімо розширення енергобудівництва. Киргизстан — визнаний постачальник електроенергії. Можливості нашого Наринського гідрокомплексу оцінюються в 142 мільярди кіловатт-годин за рік. Освоєно поки що тільки дев'ять відсотків цього енергетичного багатства. Ось чому такий великий наш інтерес до українського енергомашинобудування.

У Киргизстану унікальні можливості і для розвитку всіх видів туристського бізнесу — сфери, найбільш вигідної для вкладання капіталу. Мальовничі тянь-шанські вершини, реліктові ліси, первозданної чистоти озера, величезні льодовики, рідкісні за складом вод мінеральні джерела — такого поєднання природних багатств нема в жодному іншому куточку світу.

Не забуваємо ми й про те, що в Україні постійно живе більше трьох тисяч киргизів, близько 200 наших молодих людей вчаться в українських вузах. А в Киргизстані постійно живе більше 100 тисяч українців. У нас є українські села, що зберегли свій побут, культуру, традиції, мову. Ось чому в розвиткові культурних зв'язків наших народів, у пропаганді киргизьких національних традицій, мови, в тісному контакті з земляками наше посольство вбачає одне з основних завдань.

— Яким бачиться культурне співробітництво двох наших країн?

— Це може бути, та вже і є, обмін різноманітними виставками, інтелектуальною продукцією, організація виступів діячів мистецтв і творчих колективів в Україні і в Киргизстані. Плануємо відкрити в Києві бюро з пропаганди нашої культури, читати лекції про Киргизстан, показувати наші фільми, відкрити бібліотеки або поповнювати фонди українських киргизькою літературною спадщиною. Аналогічну діяльність вестимемо і в нашій республіці.

Нас приваблює також науковий потенціал України. Потенціал її проектних інститутів. Тому наші аспіранти і докторанти вчаться в Україні. Ми вдячні вченим України за їх добре ставлення до них.

У нас в народі кажуть, що друг пізнається в біді. Незважаючи на важкі часи, Україна знайшла можливим надати нашій державі гуманітарну допомогу: виділила 40 мільйонів карбованців на ліквідацію наслідків великого землетрусу в гірських районах Киргизстану.

Переконаний, що тепло наших відносин збережеться на довгі роки. Нашим державам і нашим народам нічого ділити. Зате багато чого треба збудувати спільними зусиллями.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Експрес-інформація

ТЕРИТОРІАЛЬНІ АПЕТИТИ СЕРБІВ

Наступ на позиції мусульман у північно-західному районі Боснії і Герцеговини розпочали сербські сили. Представник ООН у Загребі повідомив, що сербські формування за підтримки танків та артилерії зайняли три села на північ від міста Біхача. Ці населені пункти і суміжні з ними райони лежать між територіями, контрольованими сербами у Хорватії та Боснії. Якщо сербським формуванням вдасться захопити цей регіон, то під їхнім контролем опиниться уся північно-західна Боснія.

Водночас міжнародний посередник в югославському конфлікті лорд Оуен закликав Сполучені Штати направити свої війська в зону конфлікту для участі в суходільних операціях ООН у Боснії.

НЕ РИЗИКНЕШ — МИРУ НЕ ЗНАТИМЕШ

Ізраїль готовий піти на підвищений ризик заради миру в регіоні, якщо на подібний крок наважаться арабські країни і палестинці, заявив ізраїльський Прем'єр-міністр І. Рабин. Учора у Вашингтоні відновився черговий раунд близькосхідних мирних переговорів. Подробиць плану, з яким ізраїльська делегація прибула на зустріч до американської столиці, І. Рабин не розкрив.

ВІДВЕДЕННЯ ВІЙСЬК ПРИПИНЕННЯМ ВОГНЮ НЕ СУПРОВОДЖУЄТЬСЯ

Черговому ракетно-артилерійському обстрілу з території Вірменії піддано населені пункти Акстафінського й Фізулінського районів Азербайджану. Міністерство оборони цієї республіки також повідомило, що у Кельбаджарському районі вірменські підрозділи вчинили спробу захопити стратегічну позицію — висоту Гюзгю, яку контролює азербайджанська армія.

Водночас із Єревана надійшла інформація, що сили самооборони НКР залишили кілька позицій у Кельбаджарському районі, обстріли з яких не загрожують території Нагірного Карабаху.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Візити

ДОБРА ПОРАДА — КРАЩА ВІД ЗЛАТА

Група економічних радників з американського Інституту війни, революції і миру імені Гувера — неурядової дослідницької організації, прибула до Києва. Науковці зі Сполучених Штатів мають певний досвід розробок економічних проектів. У Києві радники зустрінуться з представниками українських державних та приватних підприємств. Рекомендації науковців Інституту імені Гувера можуть бути корисними для проведення економічних реформ. Гості перебуватимуть у столиці України до 1 травня. З питаннями, пов'язаними з перебуванням делегації, слід звертатися до посольства США за телефоном: 244-73-49.

Що почім

ПІВТОРИ ЗАРПЛАТИ ЗА КІЛО БАНАНІВ

Тбіліські базари нині не для багатих. А про людей середнього і нижче достатку й мова не йдеться. Навіть місцевих товстосумів морозить під час відвідин цього місця масової торгівлі.

Найдорожчими товарами на базарах грузинської столиці залишаються банани — 6 тисяч карбованців за кілограм. Хоча й решта продуктів харчування, враховуючи, що мінімальна заробітна плата в республіці 2300 рублів, а середня — 5 тисяч, теж не дешеві: м'ясо — 1400—1600, сир — 1100—1200 за кілограм, олія — 650—700 за літр, молода картопля — 1500 за кілограм, помідори — 1500, огірки — 1000 за кірограм, повідомляє агенція «Іпринда-Подія».

Контакти і контракти

ЗОЛОТО ПО-ШВЕДСЬКИ

Виробниче об'єднання «Балхаш-мідь» за допомогою шведської фірми «Бум-Буліден» розпочало будівництво заводу для виробництва афінажного золота в Балахаші Джезказганської області Казахстану. За повідомленнями спеціалістів, балхаське золото за шведською технологією переплавлятиметься на зливки вищої проби, що відповідають міжнародним стандартам. Контракт підписано в рамках національної програми «Золото Казахстану».

Тетяна КОСТІНА.

Алма-Ата.

Ситуації

ХТО ДАВНЄ ЗГАДАЄ...

Прокуратура Латвії відмовила групі приватних осіб у порушенні кримінальної справи проти глави парламенту країни Анатолія Горбунова.

Лідер парламенту звинувачується в геноциді проти латиського народу. Це вже друга спроба порушити кримінальну справу проти А. Горбунова, який до відновлення незалежності Латвії був одним з лідерів місцевої комуністичної партії.

Група осіб вирішила притягнути А. Горбунова до кримінальної відповідальності, посилаючись на прийняту в 1991 році парламентом постанову про антиконституційну діяльність комуністичної партії Латвії проти Латвійської Республіки. В преамбулі цього документа вказано, що «комуністична партія Латвії несе відповідальність за геноцид проти латиського народу, що проводився під її керівництвом». Четвертим пунктом цього документа парламент зобов'язав прокуратуру порушити кримінальну справу проти її членів, котрі чинили злочинні дії.

Надія ДОРОНІНА.

Отакої!

ВІДКРИТО «ЗАКРИТИЙ КЛУБ»

Виставки художників-любителів і некваплива розмова біля самовара, перегляд гостросюжетних полотен про шпигунів і навіть можливість узяти участь у роботі малого підприємства — всі ці «задоволення» надаються членам клубу, відкритого недавно у Москві.

Правда, є одне «маленьке» обмеження — членами клубу можуть стати лише ветерани зовнішньої розвідки. Відставні джеймси бонди запросили на відкриття установи (в якій навіть офіціантками і прибиральницями працюють «колишні») самого шефа військової розвідки Примакова. За свідченням очевидців, він побажав успіхів клубу. А закінчив промову сумною фразою: на всіх нас, мовляв, така доля чекає...

Втім, учорашні розвідники не сумують. На відкритті клубу вони повідомили про те, що розгортають активну комерційну діяльність. Наприклад, на Київському вокзалі російської столиці вони вже купили два кооперативних кіоски. Хотілося б подивитися на тамтешніх рекетирів, які дізналися про таке.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

Спорт

УКРАЇНА — ІЗРАЇЛЬ 1:1

А БАЗИЛЕВИЧ БУВ ПРАВИЙ

Товариський матч національних збірних. Одеса. Стадіон ЧМП. 27 квітня. Ясно. 21 градус. 8200 глядачів. Судді М. Левников (Росія), С. Сельменський, Л. Бавикін (обидва — Україна).

Україна: Ковтун, Попов, Беженар, Дірявка, Михайленко, Полунін, Похлєбаєв, Кандауров (Гайдаш, 46), Мущинка (Топчієв, 46), Леоненко, Коновалов.

Ізраїль: Гінзбург, Халфон, Хілел, Хазан, Шилах, Клінгер, Банін, Р. Харазі, Шварц, Атар, Охана (А. Харазі, 37).

Голи: А. Харазі (55), Коновалов (78).

Попереджено Хілела, Баніна, Беженара, А. Харазі.

Правий таки був Базилевич, коли в розмовах з підопічними наголошував на тому, що збірна Ізраїлю достатньо кваліфікована команда. Інформація про те, що суперник уміє висмоктати з ситуації максимум користі, підтвердилася повністю. До того ж, ізраїльські футболісти мають хорошу технічну підготовку і здатні боротися за м'яч з першої і до останньої хвилини поєдинку. Не випадково, виходить, ізраїльтяни кілька років тому перемогли збірну СРСР на чолі з Лобановським (3:2), а оце нещодавно розійшлися мирно — 2:2 — з командою Росії, яка закликала під свої прапори всіх зірок.

Гості відкрили рахунок. Четвірка наших захисників перебувала в ролі статистів, коли було скинуто під удар м'яч А. Харазі. І після цього ізраїльтяни досить вправно збивали темп, нав'язували щільну, контактну гру.

Хоча і за таких умов українські футболісти володіли ініціативою, створили безліч моментів. Перед тим, як їм вдалося відігратися, м'яч після удару Гайдаша влучив у штангу. І буквально через кілька десятків секунд Полунін чудово подав кутовий, а Коновалов ефектно пробив головою — 1:1.

Наша команда могла все ж вирвати перемогу. На 81-й хвилині Похлєбаєв пробив потужно і точно, та якимось дивом Клінгер виніс м'яч з порожніх воріт.

Цього ж дня в Одесі олімпійська збірна України перемогла олімпійську збірну Ізраїлю — 2:1. Голи забили: Прудиус (45), Мочуляк (84, з пенальті) — у господарів; Турджиман (42) — у гостей.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Одеса — Київ.

Діаспора

СІЮТЬ ВІТЕР...

Як деяким антиукраїнським політичним силам Словаччини наша мова видається лише діалектом

Рівень розв'язування національного питання завжди залежний від ступеня демократії та громадянської толерантності. З боку української національної меншини неодноразово наголошувалося, що нова суспільно- політична атмосфера вимагає і нового підходу до розв'язування українського питання у Словаччині. Непродумані кроки у цьому чутливому питанні негативно позначаються на культурному та духовному житті нашого населення.

Українські письменники Словаччини засуджують спроби масово-комунікаційних засобів і деяких політичних сил розділити українську національну меншість Словаччини на дві етнічні групи — на русинів та українців із зовсім протилежною національною орієнтацією. Такі спроби розходяться з науковою думкою зарубіжних, словацьких, чеських та українських славістів, які затвердили мовну та культурну єдність нашого населення з українською нацією. Дивно, що наукові дослідження й знання не взято до уваги, на передній план висуваються різного роду політичні спекуляції, мета яких — розділити і поступово асимілювати українське населення Східної Словаччини.

Українські письменники Словаччини гостро засуджують спроби деукраїнізації Східної Словаччини, яку так широко підтримує «Русинська оброда», більше того, яка саме в «абсолютній деукраїнізації Східної Словаччини» вбачає основне своє покликання (див. «Народны новинкы», N 1/1991). Це знаходить підтримку і в певних політичних колах Словаччини. В результаті цього дійшло до свавільного перейменування Українського національного театру в Пряшеві на Театр ім. Александра Духновича та Піддуклянського українського народного ансамблю на «Пульс». Отаке «зусилля» негативно відбилось і в концепції та структурі Української студії Словацького радіо в Пряшеві. Тривають напади та інтриги проти Музею української культури у Свиднику, на грані закриття є Відділ української літератури Словацького педагогічного видавництва в Пряшеві. Ведеться відкрита боротьба й проти інших українських установ у Словаччині. «Русинській оброді» заважає все, що несе означення «український». Йдеться про дестабілізацію співжиття у цьому регіоні. Так звані русинські видання — «Народны новинкы» та «Русин» постійно порушують мовно-національну проблему з метою роз'єднати національну меншість

Українських письменників Словаччини обурила карикатура Федора Віца у газеті «Народны новинкы», яка ображає українську націю, державу Україну, а також національне почуття українців Словаччини. Це прояв, який нагадує фашистські методи та національну дискримінацію. Культурно-суспільну тижневу газету «Народны новинкы» (від 3-го березня 1993), де оця карикатура з'явилась, видає «Руська оброда» за державні словацькі гроші. Постає питання: «Чи подібні антиукраїнські прояви не є офіційною державною політикою Словаччини?» А як же інакше можна зрозуміти намір Міністерства культури Словацької республіки, яке в офіційному документі — повідомленні про конкурс на місце директора Музею української культури у Свиднику пише про «потребу» знання кандидатом на згаданий пост українського діалекту, а не української літературної мови (див. словацька газета «Словенски виход», N 60, від 13-го березня 1993). Чи отакі дії, які викликають національну ворожнечу, шкодять хорошим відносинам між Словаччиною та Україною, чи вони проявляються в інтересах словацької політики та словацької культури? Ми глибоко переконані, що цією антиукраїнською пропагандою Словаччина шкодить своїм життєвим сьогоднішнім і майбутнім інтересам.

Українські письменники Словаччини гостро протестують проти таких проявів зневаги, приниження, безкультур'я... Ми також звертаємося до представників політичного та культурного життя Словаччини, щоб проаналізувати існуючу обстановку і вжити таких заходів, які б не давали простору ні до поглиблення національної ворожнечі між українським населенням Східної Словаччини. Ні до погіршення відносин між Словаччиною та Україною.

Спілка українських письменників Словаччини.

Пряшів,
Словаччина.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Звістки, які надходять з української громади сусідньої Словаччини, прикро вражають. У них йдеться про факти ущімлення національних прав русинсько-української національної меншини, про намагання деяких словацьких засобів масової інформації всіляко дискредитувати їхню діяльність. Особливо намагаються нажити собі політичного капіталу на різних фальсифікаціях і брудних вигадках видання так званої «Русинської оброди», зокрема газета «Народны новинкы». У цій злісній антиукраїнській кампанії активну роль відіграє канадський громадянин Поль Роберт Магочі, який у своїх публікаціях як за океаном, так і в Словаччині вміщує географічні карти, на яких окреслено кордони міфічної країни — Карпато-Русинії, яку він пропонує утворити з прикордонних територій України, Словаччини і Польщі.

Ці гострі проблеми були порушені Надзвичайним і Повноважним Послом України в Чеській Республіці і Словацькій Республіці Романом Лубківським під час його зустрічі з Президентом Словаччини Міхаєм Ковачем, що відбулася наприкінці березня у Братіславі. «Позиція України, яка першою визнала незалежність Словаччини, — відзначив посол, — будується на відкритості, визнанні територіальної цілісності територій обох держав, непорушності спільного кордону, а також забезпеченні прав національних меншин». Посол вручив Президентові Словаччини свого листа, а також копії публікацій із словацької періодики, де є нетактовні і навіть ворожі твердження, інсинуації, які зачіпають гідність Української держави. Як повідомляє прес-служба нашої амбасади у Празі, президент Словаччини Міхай Ковач з розумінням сприйняв інформацію, яку виклав йому посол України, і висловив здивування з приводу окремих фактів, про які він досі не мав повного уявлення. Президент пообіцяв врахувати аргументи посла і попросив заспокоїти громадськість України та світове українство з цього приводу.

Що ж, будемо сподіватися, що русинсько-українська меншина в Словаччині не терпітиме злісних нападок з боку антиукраїнських сил, не почуватиметься обійденою і самотньою. А поділ русинсько-української етнокультурної меншини на дві, тобто русинську й українську, як і намагання виокремити так звану русинську мову, є абсурдним і безперспективними. То — ще одна спроба розколоти українську громаду в сусідній країні (і не тільки там!), пригасити її духовний потенціал і з часом асимілювати.

Як то кажуть, знайомий почерк.

Відділ гуманітарних проблем «Голосу України».

Право

«ВЕЛИКОДНІЙ ДАРУНОК» ІНТЕРЗЛОДІЯМ,

або ЩЕ ОДИН АРГУМЕНТ НА КОРИСТЬ ТОГО, ЩО НАМ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ НЕОБХІДНА НОВА ПРАВООХОРОННА СТРУКТУРА

Сьогодні чимало розмов довкола того, чи стане територія України з її прозорими кордонами зоною для транзиту «важкого» наркотику — героїну, кокаїну. Тим часом, і в цьому вже немає сумнівів, наша країна стає заповітною зоною для міжнародних злочинних структур, що займаються викраданням автомобілів в країнах Європи.

Ще кілька років тому наші правоохоронці-практики, особливо фахівці з нового тоді Міжрегіонального управління по боротьбі з організованою злочинністю (ГМРУ «ОЗ»), відчули, що без встановлення прямих постійних робочих контактів із закордонними колегами ми на тривалий час втратимо контроль над міжнародними мафіозними структурами. Створене в 1980 році в Москві Національне бюро Інтерполу фактично представляло в цій організації інтереси Росії. І тоді, не очікуючи, заки «дядько грошей позичать», тобто доки уряд відшукає заповітні 360 тисяч франків для прийняття України до Інтерполу, тодішній шеф ГМРУ «ОЗ» генерал Григорій Шелудько взявся шукати такі контакти з Інтерполом та спецпідрозділами німецької поліції. Один з результатів його поїздки до Німеччини — поява у Києві представника німецької поліції, який має доступ до банку даних Інтерполу і може за лічені хвилини встановити кримінальне походження тієї чи іншої іномарки, а також створення державтоінспекцією та ГМРУ «ОЗ» спільної групи з розшуку викрадених за кордоном автомобілів, що осідали в Україні чи йшли через неї транзитом.

Певне там, на Заході, як і у нас, мало хто сподівався на швидкі солідні результати цієї групи з кількох чоловік. Однак ефект виявився «бомбовим». Якщо одна з кращих груп баварської поліції, діючи на німецько-австрійському кордоні, за перше півріччя минулого року виловила 132 викрадених автомобілів, то наша, вважай на голому ентузіазмі, змогла до кінця року «взяти» майже 100 викрадених у Німеччині, Австрії, Чехії, Польщі іномарок (для прикладу, в Росії за цей час було виявлено всього до 15 таких автомобілів), вийти на сім інтернаціональних груп автозлодіїв. Причому, випадки траплялися унікальні — викрадену, скажімо, вчора престижну іномарку вже сьогодні було затримано у Києві. Стало очевидним, що міжнародні мафіозі крадуть, незважаючи на ранги. Групі попалися югослави з «Мерседесом-Бенцом», «позиченим» у міністерства закордонних справ Словаччини, а болгарські злочинці транзитом переганяли через Україну «Мерседес», який «погано стояв» біля китайського посольства в Болгарії.

Інтерпол, підтверджуючи, що ці затримані київською групою автомобілі викрадені в різних країнах Європи, не приховував подивування такою результативністю і дякував за неї, адже це давало йому унікальні можливості для виходу на міжнародні злочинні структури.

Але окремі керівники МВС України, крім професійної гордості за своїх підлеглих, як кажуть, на рівному місці нажили ще й головного болю. Як неважко здогадатися, власниками затриманих групою шикарних іномарок виявилися аж ніяк не колгоспні їздові і не ударники-багатоверстатники. Дві даровані інофірмам іномарки з порушеннями закону експлуатував віцепрезидент фонду сприяння іноземним інвестиціям пан Івченко, «Фольксваген» — племінник відомого колись керівника київської торгівлі. А який переполох зчинився в ДАІ, коли затримали «Вольво» із підробленими документами та номерами від вантажного «ЗІЛа». «Орендатором» цього предмета розкоші виявилася дружина одного високопоставленого відомого в Києві і за межами керівника. Серед тих, кому довелося поставити на штрафмайданчики ДАІ престижні «Мерседеси», «БМВ» й «Опелі», були бізнесмени з «Ескулапа», «Інполу», «Модему», «Либеді» тощо.

Отак наші правоохоронці постали перед черговим іспитом на відданість незалежній Україні, яка в цьому питанні опинилася біля розбитих законодавчих ночов. Адже не секрет, що нинішнє наше законодавство не дає змоги правоохоронним органам по-справжньому боротися не те що з організаторами міжнародної автомафії, а й рядовими виконавцями та перекупниками краденого.

Тим часом у керівних колах, у тому числі і правоохоронних, набула поширення казочка про «сумлінних власників» крадених іномарок, котрі, мовляв, сном-духом не знали, що куплений ними товар — поцуплений, а тому його треба повернути?! Для справжніх бізнесменів та й взагалі для людей зі здоровим глуздом чути таке навіть образливо, бо ж відомо, що придбати іномарку престижної моделі можна двома шляхами. Перший — купити у нас, у тому ж автосалоні концерну «Правекс», чи за кордоном за... 80 — 120 тисяч доларів. Але якщо таких грошей не маєш чи шкодуєш, а черв'ячок заздрості точить, то є інший, дешевший шлях. Достатньо надибати автозлодіїв, які займаються крадіжками і поставками у нашу безавтомобільну країну іномарок. У них за доплату можна навіть наперед замовляти модель, колір та інші аксесуари і, дивись, на заздрість киянам столичними вулицями уже мчить перламутрове диво з автоматичною трансмісією, настовбурченими в усі боки антенами і мелодійним сигналом. А головне, що заплачено за нього в десять разів менше, бо ж крадене. І ризику майже ніякого, якщо врахувати відсталість обліку такого автотранспорту в ДАІ, паперове безпросвіття на митницях, незнання нашими правоохоронцями специфіки оформлення документів на транспортні засоби за кордоном та й те, правди діти ніде, що за гроші, валюту у нас можна зробити майже усе...

Карти почала плутати київська спецгрупа, та ще й навчати цьому колег в областях. І тут «сумлінні господарі» згадали, що у нас казочки люблять не лише малюки. Чи не завдяки цьому знайомому нам прибічнику іноземних інвестицій пану Івченку повернули обидві іномарки, хоча правоохоронці відповідних документів на автомобілі так і не отримали. За розписочку (читай, за папірець, ціна якому — потертий купон) забрав свій «Фольксваген-Пасет» племінник київського торгового князька. Де нині ця іномарка, сказати важко. І це тоді, як у Німеччині, Австрії чи ще десь з приводу викрадення майже усіх затриманих у нас іномарок порушено кримінальні справи. А в Туреччині, наприклад, відомому футболістові — «сумлінному покупцеві» краденого автомобіля «світить», як свідчить преса, з десяток років ув'язнення.

Уявляю, як хапатиметься за голову цивілізована Європа, довідавшись про наші порядки. Особливо, коли дізнається, що київська спецгрупа не тільки не має належної підтримки, а й навпаки — її існування під загрозою. Принаймні представникові німецької поліції, на досвіді котрого тримається група, уже натякнули пакувати речі. Схоже, що й членів групи, котрі «нюхом чують» крадені іномарки, після цього чекатиме «щастя» ловити на дорогах п'яних трактористів. Один з них змушений був скористатися минулорічною відпусткою, інший повернувся до своєї попередньої роботи.

Правда, один з керівників МВС, з якими мені довелося розмовляти на цю тему, «заспокоїв» тим, що остаточного рішення з даного питання він ще не прийняв — поки що придивляється, вивчає діяльність групи. Хоча, самі розумієте, який може бути спокій, коли уявиш, що від розчерку пера або й навіть усного розпорядження одного-двох чиновників залежить доля не лише тієї чи іншої ініціативи, а й престижу України в Європі. Європу зрозуміти можна: кому хочеться мати справу з країною, котра не хапається за будь-яку соломинку, щоб виплисти з автозлодійської каламуті. От чи зрозуміє Європа нас?

Анатолій БЕНЬ.

Точка зору

ЯК ШУКАЛИ "КОМПРОМАТ"

на генерального директора об'єднання

Є в Слов'янську об'єднання «Хімпром». Керує ним Едуард Креч, кандидат технічних наук. В умовах загального падіння виробництва в Україні Креч — один з небагатьох директорів, які сміливо доповідають «нагору»: «Виконаємо й перевиконаємо». Поза тим, він чи не єдиний в Україні, який половину свого директорського стажу на «Хімпромі» має статус «розкрадача державного майна в особливо великих розмірах». Так його нарекли донецькі правоохоронні органи: місцеві міліція, прокуратура та СБУ.

З огляду на наш досвід правозахисної діяльності можемо впевнено стверджувати, що загальновідоме гасло «Побудуємо в Україні правову державу» втілюється в різних регіонах з деякими, м'яко кажучи, «особливостями». Одним з яскравих прикладів такого «регіонального підходу» є, на нашу думку, історія з цим директором. Гору над усім чинним законодавством України взяло бажання донецьких правоохоронних органів у будь-який спосіб заплямувати Едуарда Креча, а ще краще — стерти його з лиця донецької землі.

Для того було обрано найпростіше і найперевіреніше — збирання «компромату». Робиться це приблизно так: заводиться оперативно-розшукова справа, у відповідності з якою людина отримує статус «фігуранта», проти котрого розпочинаються «активні заходи» (спостереження, різного роду психологічний тиск тощо). Потім без жодної санкції, без жодної законної постанови, без порушення кримінальної справи в об'єднанні з'являються представники органів і вилучають обвально половину всіх документів бухгалтерського обліку. Зрозуміло, що шеститисячне підприємство без цих документів починає відчувати значні труднощі, і його трудовий колектив, і сам «фігурант» просять швидше провести ревізію, порушити кримінальну справу й почати законне розслідування. Звичайно, кожний із заявників керується своїм інтересом — трудовий колектив хоче, щоб йому не заважали працювати, а генеральному директору обрид його статус «фігуранта». Після двох місяців безупинних скарг до найвищих інстанцій органи «змилувалися», 26 червня 1992 року кримінальну справу врешті порушили. І почали бурхливу кампанію.

Треба, скажімо, допитати свідків — посадових осіб ВО «Хімпром», людей цілком осідлих, тобто таких, від кого не можна чекати, що вони почнуть відстрілюватись або «заляжуть на матраси» у відповідь на пропозицію з'явитися до слідчого. Закон у таких випадках передбачає можливість викликати свідка просто по телефону. Але ж ефект буде не той. Треба ж показати перед усім чесним людом, що точиться завзята боротьба з мафією! Ось один епізод. Маємо дві його версії. Автор першої — заступник прокурора Донецької області В.Стойка. За його словами, слідчий Савельєв повістки «для вручення викликаним передав оперативним працівникам Слов'янського міського відділу внутрішніх справ та відділу СБУ». Вранці «оперативними працівниками було передано виписані слідчим повістки й було запропоновано підвезти їх (тобто свідків) до МВВС». А тепер уявімо, читачу, добірних хлопців з числа оперативників міліції та СБУ у ролях кур'єра- листоноші та водія таксі водночас. Під'їхали вранці до дому, взяли на очах в усіх сусідів під білі рученята і гей! То що це — запрошення чи арешт? Допит тривав до 11-ї, але одного з допитуваних, народного депутата Слов'янської Ради, тримали доти, доки не обурився голова Ради. Кримінальний кодекс зве це незаконним затриманням. А В.Стойка каже, що «было предложено дождаться следователя, т.к. имелась необходимость в дополнительном допросе». Чого, мовляв, обурюватись. Ну там один з свідків кінець кінцем не зміг взяти участі у додатковому допиті, «ссылаясь на плохое самочувствие».

Раз у раз виклики повторювалися. І не тому, що уточнювалися якісь нові обставини. Дуже вже хотілося комусь підігнати «задачку» під готову відповідь. Ми згідно статті 6 Закону «Про адвокатуру» отримали пояснення від кожного з допитаних, і майже всі вони розповіли, як тричі намагалися вкласти в їхні уста те, чого не було насправді. Тим, хто відмовлявся, погрожували. І знову виникає питання, навіщо? Який сенс було вилучати силу-силенну документів? Та зробіть належну ревізію й отримаєте всі відповіді на всі запитання. Адже кожна так звана «господарська справа» розпочинається з такої ревізії. Про якусь ревізію, щоправда, говорилося у відповіді на якусь чергову скаргу, але де наслідки тої ревізії? За законом підприємство має право отримати інформацію про ревізію протягом місяця. Минуло понад півроку — ніхто нічого про результати ревізії не повідомив. З актом ревізії обов'язково ознайомлюється той, чия діяльність ревізується, інакше цей документ не має юридичної чинності. Проте і в поданні прокуратури до Слов'янської міської Ради акт про ревізію як доказ не зазначається. Але подання разом з листом начальника УВС Донецької області генерал-майора С. Гавриленка — це вже верхня нота у партії слідчих органів.

До того був обшук будинку, де мешкає Едуард Креч. Ця подія стала найбільш грандіозною акцією слідчих органів УВС Донецької області. Вона примусила говорити про себе все місто. Аякже, побільше міліції, транспорту, оточити дім — ох як люди головами захитають: щось там воно є. Із пояснень свідків того обшуку та деяких фрагментів відеозапису, що його зробило місцеве телебачення, вимальовалася картина, яка скорше нагадувала не звичайну процесуальну дію, а операцію по затриманню резидента іноземної розвідки. До «групи затримання» включили навіть декілька автоматників. За подальшими публічними роз'ясненнями слідчого, майора міліції Стаднікова, це було зроблено на випадок можливого збройного опору. Саме так говорив слідчий по місцевому телебаченню. Отож серед білого дня до генерального директора найбільшого в місті підприємства за фантазією слідчого (а може й не тільки його) здійснює «візит» ціле маленьке військо. Воно з'являється раптово. Чисто тобі «зелені берети». Вдирається на подвір'я, брутально обшукує всіх, хто трапляється на дорозі.

Пізніше, коли були вивчені всі причетні до цієї історії документи та вислухані всі свідки, ми так і не змогли відшукати достатніх законних підстав для проведення того обшуку. З постанови на обшук, що його санкціонувала прокуратура Донецької області, можна було зрозуміти, що збираються шукати якісь документи і якусь відеоапаратуру (які саме і яке вони мають відношення до справи, залишається загадкою до цього часу). Проте, з самого протоколу обшуку, точніше з його описової частини ми побачили, що тих міфічних документів і відеоапаратури ніхто навіть не намагався шукати. Начебто задля сміху у кінці протоколу слідчий зазначив, що тих речей не знайшли. Натомість чомусь був зроблений детальний опис будинку і всього майна, що в ньому знаходилось. Навіть паспорти до меблів записали! І все те без огляду на депутатський мандат Креча, на те, що він керує тисячами робітників, частина яких, між іншим, спостерігала від початку й до кінця цю ганебну, протизаконну процедуру. Та Бог з ним, з його статусом. Врешті-решт перед законом всі ми громадяни. Але ж тут — спектакль. Розрахований саме на те, щоб у людей склалося відповідне враження.

Оскільки ніяких законних підстав для проведення обшуку не було, оскільки сам обшук провадився у демонстративно брутальний спосіб, можна дійти до цілком обгрунтованого висновку: єдиною метою обшуку було здійснення психологічного тиску на Креча, залякування його та родини, дискредитація Креча в очах громадськості Слов'янська.

І це ще не все. Під час проведення обшуку в будинку Креча перебував представник відомої австрійської фірми, яка мала серйозні наміри укласти з об'єднанням «Хімпром» контракт на чималу суму. Мало того, що той представник був затриманий в будинку до кінця обшуку. Доблесні донецькі правоохоронці, у черговий раз показавши надмірну пильність, кілька разів перевіряли в нього документи. Чи є сенс казати, що угоду після такої «гостинності» було безповоротно зірвано. Думаємо, що надовго розгублений австрієць. повернувшись додому, матиме що розповісти колегам. Знатимуть, якою «повагою» користуються в нашому суспільстві підприємці.

Між іншим, пізніше по телебаченню слідчий проговорився, що він знав наперед про присутність у домі представника австрійської фірми. Тому ми переконані, що хтось навмисне обрав саме цей час для обшуку.

Нікчемні наслідки обшуку аж ніяк не вплинули на внутрішнє переконання донецьких шарапових та жеглових. Точніше, зміцнили їх у думці, що коли «я сказав, буде сидіти, то буде сидіти». Чесно кажучи, арешт Едуарда Креча для старшого слідчого Стаднікова був просто таки «об'єктивною необхідністю». Про це свідчить хоча б його виступ по місцевому телебаченню, що став вінцем тих порушень. Зроблено це було за чотири дні до початку сесії міської Ради народних депутатів. Щоб вплинути на позбавлення Креча депутатського імунітету. І, забігаючи наперед, скажемо: задум вдався. Без присутності Креча, без попереднього заслуховування мандатною комісією його позбавили імунітету.

Сумно було дивитись, як слідчого (то було для нас очевидним) примусили перед відеокамерою доводити провину Едуарда Креча й виправдовувати висмоктану, на нашу думку, з пальця кримінальну справу. Наведемо лише такий приклад: відомо, що після обшуку у Креча слідчий Стадніков, порушуючи закон, вилучив у зйомочної групи місцевого телебачення відеозапис обшуку. Мотивація була такою: подивлюся і, якщо все буде гаразд, поверну. Але повернув чисту касету і під час інтерв'ю, коли в нього запитали, чому стерто запис, пояснив: «У тому відеозаписі були епізоди, які можна використати для дискредитації органів внутрішніх справ». Отакі аргументи! Але справа навіть не в тому. Як ти вважаєш, шановний читачу, в якій державі слідчого виштовхують на блакитний екран задля пред'явлення обвинувачення? Та тільки ж у нашій! Бракує фактів — бий на емоції. Зокрема, з газетних шпальт, з телеекрана...

Отже, ані обвальне вилучення бухгалтерських документів, ані терор щодо свідків, ані погромний обшук бажаних доказів слідству не дали. Теорія соцзаконності за таких випадків знає єдиний і останній засіб — «добровільне визнання звинуваченого». Досягається така «співпраця зі слідством» тільки в камері. Кому-кому, а нашим доблесним правоохоронцям добре відомо, у який «вдячний матеріал» перетворюється «громадянин хороший», якщо його раптово позбавити звичних зв'язків, розумно підібрати співкамерників та імплікувати, як кажуть філософи права, у свідомість затриманого не гарне, але зворушливе своєю правдивістю слово «параша»... І от наслідком подібної логічної конструкції стає витворення у надрах Донецької обласної правоохорони двох цікавих документів. Кожний з них — своєрідний. Різниця у часі їхнього народження — два тижні. Але внутрішня єдність очевидна. Перший за часом актуальніший, бо набагато випереджає події. Це лист на адресу голови Слов'янської міської Ради народних депутатів, підписаний начальником УВС Донецької області генерал-майором С. Гавриленком. У листі генерал повідомляє голову Ради, що «Креч Э.Э., преследуя корыстные цели, стал на путь расхищения государственных денежных средств» і тому, робить висновок генерал, непогано було б позбавити Креча депутатського імунітету і «избрать в отношении его меру пресечения». Другий документ більш офіційніший, ніж перший, і виготовлений рівно на 14 діб пізніше, а зветься він: «Представление на получение согласия Совета народных депутатов на привлечение народного депутата к уголовной ответственности и его арест». За змістом документи майже ідентичні. Але безперечною в них є лише висока генеральська самопожертва. Бо тільки такою жертовністю можна пояснити протиправний тиск на депутатів, до якого вдався генерал, розповсюджуючи завідомо неправдиві відомості.

Характерним для обох документів є те, що як докази необхідності термінового арешту Креча висуваються знову-таки не висновки ревізії або експертизи, не посилання на документи бухгалтерського обліку (справа ж бо «господарська»), а свідчення громадян. Ми показали текст «Представления» свідкам. Кожний з них пояснив, що так, дійсно, на допитах від них вимагали це засвідчити, але ніхто зі свідків таких даних не давав...

Ми далекі від спроб чинити тиск на правосуддя, стверджуючи невинність Едуарда Креча як доведений факт. Ми стверджуємо лише, що він не причетний до кримінальних дій. Ми беремося довести своє твердження перед будь-яким судом за умови його відкритості і неупередженості. Але доконаним фактом є численні брутальні порушення слідчими органами Донецької області прав людини, які позбавляють можливості досягти правосуддя.

Особливу стурбованість викликає намагання органів внутрішніх справ, СБУ, прокуратури поширити терен свого впливу за рахунок правостосунків, які за своєю природою базуються не на кримінальних, а на суто цивільних нормах. Першими жертвами такого полювання «за ліцензією» стають новонароджені українські підприємці.

Дуже схоже на те, що під гаслом боротьби зі злочинністю Україна, ступивши однією ногою до ринку, готова сокирою «соцзаконності» цю ж саму ногу відтяти. Чи існує такий вже нагальний попит на інвалідів у світовому співтоваристві?

Оскільки Креч зараз за межами України, правоохоронці не знайшли нічого кращого, як заарештувати його дружину. Без пред'явлення обвинувачення. Що далі?

Юрій АЙВАЗЯН,
адвокат, віце-президент Української правничої фундації, заступник голови Асоціації українських правників;
Віктор НІКАЗАКОВ,
адвокат, голова Ліги оборони прав людини в Україні при Українській правничій фундації.

Від редакції. *Точка зору адвокатів — то, зрозуміло, тільки точка зору адвокатів. Наскільки нам відомо, йдеться у справі Креча про якісь дві тонни соди, що невідомо куди зникли з «Хімпрому», який оперує тисячами тонн, та про будівництво чи то дачі, чи то гаража. Але тоді виникає питання: що ж шукали так грізно у Креча на квартирі? Невже думали, що ту соду він поцупив і тримає вдома? Ми не вважаємо, що Креч такий бездоганний керівник, яким його змалювали адвокати. Можна зробити припущення, що десь тут у цій історії зіткнулися амбіції місцевих органів влади і Едуарда Креча. І хтось «включив» правоохоронні органи, щоб поставити на місце директора. А що скажуть представники саме цих органів, раз вони вже все одно до судового розгляду самі вдавалися до засобів масової інформації? Ми готові надати їм слово.*

33%

ОФИЦИАЛЬНОЕ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ФИРМЫ "МЕРСЕДЕС-БЕНЦ" ДЕЛАЕТ ВАМ СЛЕДУЮЩЕЕ ВЕСЕННЕЕ КОММЕРЧЕСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ :

При поставке заказчикам легковых автомобилей до 31 мая 1993 г. наша фирма оплачивает 33% ввозной пошлины !*

*Это положение распространяется на заказы, выданные с 1 апреля 1993 г.

Открывшаяся в Киеве станция по обслуживанию автомобилей "Мерседес-Бенц" предлагает:

- выполнение работ по гарантийному обслуживанию автомобилей "Мерседес-Бенц"(только у нас !)
- продажу оригинальных запчастей "Мерседес-Бенц" со склада в Киеве
- выполнение всевозможных работ по ремонту автомобиле специалистами фирмы "Мерседес-Бенц"

Вам остается просто зайти к нам или позвонить.

Mercedes Benz

Представительство фирмы "Мерседес-Бенц"
STAR UKRAINE Спортивная площадь 1 - Дворец спорта, 252023 Киев, Тел.: 044-221 55 45 / 044-221 55 92, Факс: 044-221 52 42, Телекс: 631 324 trade su

---

НАДЕЖНОСТЬ И КАЧЕСТВО

Рабочие станции i486DX2/66, Hauppauge™ 4860™
Сетевые комплексы на базе Novell NetWare™ v.3.11,2.20
Многотерминальные системы на базе ОС SCO Open Desktop™ 2.0
Системы автоматизированного проектирования, планшетные и рулонные плоттеры
Профессиональные издательские системы: сканеры HP ScanJet IIc, HP ScanJet IIp
принтеры формата А3, А4, мониторы 17" 19", русскоязычная версия Aldus PageMaker™ v.4.0

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ ДЛЯ ВАШИХ ЗАДАЧ

wescom

310045, Харьков, ул.Пожарского 2/10
Тел.(0572) 94-76-01, 94-15-42, 93-40-75
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Приглашаем к нашему стенду #117 (зал №1)

С 26 по30 апреля. Москва.
4-я Международная выставка компьютерной техники.

ДВА ГОДА ПОЛНОЙ ГАРАНТИИ, ДОСТАВКА И УСТАНОВКА

НОВИНКА! ЦЕ ВИГІДНО

Виготовлення цегли й блоків, будівництво котеджів, сільськогосподарських та інших об'єктів без застосування цементу.

СП «ТЕСТ СДМ УКРАЇНА» (Київ) виготовляє та реалізує мобільні установки з виробництва грунтових блоків та цегли за безвипалювальною технологією. Продуктивність установки — 400 цеглин на годину. Мурування без розчину!

Довідки за телефонами: (044) 543-78-06, 543-78-05, 271-21-14

ЭКОТЕХНИКА

Предлагаем к реализации со складов в г. Киеве

какао-порошок
шоколад
кофе
сигареты

Тел. (044) 276-53-91.

Фірма «АКВА-У»

очисні споруди природних і стічних вод
проектуємо
будуємо
вводимо в дію
на всій території СНД
Україна, 266028, м. Рівне, а/с 122
Тел./факс (036-22) 4-00-46, 6-24-12 (з 9.00 до 18.00)
6-12-11, 4-15-06 (після 18.00).

Організація продає зі складів у м. Києві:
автомобілі ЗАЗ 968М 1993 року випуску;
бетонозмішувачі Ферровіаль, місткістю 750 л з дизельним приводом та гідравлічним завантаженням;
труби нержавіючі різних типорозмірів.
Довідки за телефоном: (044) 543-78-06, 271-21-14, 271-23-98.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

С. ПОРАДЮК (в. о. відповідального секретаря).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 818583

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311077.